

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

De SS. Fausto, Ianuario, & Maniali martyribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

eorum fama virtutum peruolabat: Qui die sancti Spiritus illo mysterio fuere roborati. Quapropter Attilanus templa, loca, omnesque populos summa cura gubernabat, & annos fere decem magnos & assiduos labores tolerabat. Qui memor exacte vite, criminumque suorum quae antea commiserat, peregre proficisci statuit. Episcopatus itaque reditus pauperibus mandat communes fieri, quod multis rationibus suos hortatur, quoniam necessitate coactus, se per aliquot tempus recessurum dicebat. Quod si secus mandatum fecissent, Deus iratus maledictione condemnaret. Hoc audientes, qui vitam eius nouerant, clamant omnes: Te sequemur quocunque vadis, o mortalium omnium clementissime, quare nos in tanta calamitate relinquis? Per Deum unicum quicquid rogas, nos facturos testamur. Ille autem fidem verbis illorum adhibens, cum eos benedixisset, statim discessit. Cumque venisset ad pontem prope templum sancti Laurentij, annulum quem digito gestat, de ponte proiecit in flumen, dicens: Quando annulum hunc reuidero, tunc ab omnipotenti Deo omnium delictorum meorum veniam promerebor. Inde autem discedens cum vno comite quem plurimum diligebat, adeo festinauit, vt eum defatigatum reliquerit in itinere. Solus itaque se pannis induit quam vilissimis, adeo vt a nemine cognosci posset, & duos annos elemosynis viuit. Quem tandem vox in somnis audita, diuinitus sic admonuit: Attilane, iam tuum ad pontificatum perge, tua enim exaudita sunt preces. Ipseque praeccepto audito, se itineri accinxit. Venit itaque nocte ad eremum quae sancti Vincentij de Cornu vocabatur, & conuicina sancto sepulcro, vbi quaedam muliercula cum marito suo illum in paruo domo receperunt, eique coenam non lautam quidem dederunt. Mane autem maritus & vxor pro piscibus ad Episcopi domum vadunt, vt antea consueuerant, & Attilanum rogant vt interim domum custodiat. Quibus dantur pisces, in memores vnus quem domi reliquerant, reuersi pro eo dederunt piscem maioris ponderis. Quos pisces Attilanum rogant vt praeparet, donec ipsa pro aqua, & maritus pro igne vadunt. Quibus Attilanus respondit, obsequenter. Cumque maiorem piscem accepisset, dum eius viscera volueret, annulum quem a ponte deiecerat, inuenit. Tunc repente pronus, & genibus flexis Deo gratias egit, & continuo sponte campana sonitum dederunt, & magna totius ciuitatis admiratio orta est. Quapropter per omnes domos, & hospitia atque hospitales perquirunt, nihilque comperiebant. Cum essent itaque omnes solliciti, tandem vir quidam, procurator rei familiaris Episcopi, meminit de viro quodam, quem muliercula sibi dixerit hospitatum apud se, nescius cuius dignitatis esset. Omnes illuc concurrunt sacerdotes, & tota ciuitas. Attilanus autem veste non preciosa, neque noua, sed vilis atque detrita inuentus est, Deo gratias agens. Quapropter omnes ei gratulantes & Deo gratias agentes, cum magno gaudio reduxerunt in ciuitatem: qui postea vixit annos circiter octo, sanctis semper operibus incumbens. Quem vita functum nomine ciuitatis, Urbanus Pontifex Maximus, in sanctorum numerum canonizatum aggregauit. Anno millesimo secundo, quo regnabat in Hispania Rex Henricus.

Subtrahit se ab Episcopatu ad tempus, vt peccata sua desinat

Viuit ex elemosynis,

Cognoscit ex inuero annulo dimissa sibi esse peccata.

Redit ad suam mendaciam.

Defunctus ad sanctos describitur.

MARTYRIUM SS. FAVSTI, IANVARII ET MARTIALIS, AVTHORE LVICIO MARINEO SICULO, Regio historiographo, de rebus Hispaniae libro quinto.

L I M cum Praeses Eugenius Cordubam venisset, ei Faustus, Ianuarius, & Martialis occurrerunt dicentes: Quid tibi vis Eugeni, q Dei seruis maus inuidere quam credere? Tunc Eugenius ira percitus, dixit: O infelices homines, quid vos esse vultis? Faustus respondit: Nos Christiani Christum fatentes, qui Dominus vnus est, per quem omnia & nos per ipsum facti sumus, Eugenius dixit: Vnde vobis est haec tam desperata societas? Faustus respondit: Desperatio in nobis non est, nisi in te solo, qui nos Deum negare frustra compellis. Hoc cum dixisset Faustus, magis iratus Praeses, Imponite, dixit, Faustum in euleo, qui tam irreuerenter mihi respondit. Tunc Ianuarius Fausto dixit. O charissime, tu pro no. s. Faustus

13. Octob.

Martyrii confessio.

in euleo
suspenditur

bis hoc pateris, qui meritis peccatorum nostrorum te socium esse voluisti. Cui Faustus respondit: Societas nostra, Ianuari, mansit in terra semper, & imperpetuum manebit in caelo. Hoc cum audisset Eugenius, admiratus dixit: Quae est ista nunc allocutio vestra, quod tam impie voluistis respondere mihi? Ianuarius dixit: Nobis confessio Christi, & nulla impietas est. Tunc Eugenius ad Martialem conuersus dixit: Vides istorum animi dementiam, qua te in societatem suam contraxerunt? Noli maleficis istis & impijs te credere. Cui Martialis dixit: Solus Deus immortalis est, qui caelum fecit & terram, ipse pro tuis malis operibus te puniet. Quod audiens Eugenius, Et hic, inquit, ponatur in euleo. Quod cum fieri vidisset Martialis, o beata, dixit, immortalitas gloriae Christi, qua nos tibi frater Fauste sociasti. Tum dixit Eugenius satellitibus suis: Torquete eos donec adorent deos nostros. Faustus autem dum torqueretur, Difficile est, inquit, tibi, & patri tuo, qui diabolus est, nos a paternis legibus, ad mortalitatem tuam conuertere. Propter quod Eugenius dixit: Abscindantur ei nares, & auriculae, supercilia radantur, dentesque mandibulae superioris euellantur. Quod cum factum esset, Faustus Deo gratias agens, magis hilarius factus est. Eugenius Ianuario dicebat: Videsne Ianuari, quanta tormenta passus fuerit Faustus, dum deceptus opinione sua, pertinaciter imperio meo parere recusat? Ianuarius autem dixit: Impietas ista & pertinacia Fausti in me maneat, & eius vinculum charitatis, ad cuius verba dixit Eugenius: Auferantur & huic quae illi praecipimus. Dumque torqueretur Ianuarius, Eugenius Praeses Martialem sic alloquitur: Vides Martialis sociorum tuorum dementiam, & quae illis mala venerunt? Tu igitur consule tibi, teque disunge ab illorum mala consuetudine, prauaque voluntate. Martialis autem dixit: Consolatio mea Deus est, quem ipsi magna voce testantur, ideoque confitendus & laudandus est Deus, Pater, & Filius & Spiritus sanctus. Tunc Eugenius maiori furore successus, iussit eos igne comburi. Cumque perducti fuissent ad locum suae passionis, sic vno spiritu plebem Christi alloqui coeperunt, dicentes: Vos charissimi mei, & Christi fideles, nolite credere huic diabolo inimico, sed agnoscite vos ad Dei similitudinem & imaginem esse factos. Illum igitur adorare, & illum benedicere qui auctor est omnium: non, vt isti dicunt, adoreris opera manuum ipsorum, quoniam ligna, & petra, aurum & argentum sunt, opera manuum hominum. Vos itaque contemnentis huius iniuriam, & confidentes in Iesu Christo, soli Deo sine cessatione quotidie referte laudes. Et cum ducerent eos lictores, per quorum manus fuerant cruciati, coeperunt eos igni compellere, simulque traditi flammis, exultantes tradiderunt Deo spiritum.

S. Faustus
nares & auriculae
praeciduntur.

Item S. Ianuario.

Gen. 1.

Psal. 113.

Saeti martyres
ignibus comburuntur.

SURIUS

q. bar
Nomen
RVIII
5

DE MORTE S. LVPENTII MARTYRIS ET ABBATIS GABALLITANI, EX LIB. VI. HISTORIARUM Gregorij Turonensis. Cap. 37.

22. Octob.

S. Lupertus
multis supplicijs affectus, capite
caeditur.

Capitis eius
miraculosa
inuentio.

LV PENTIVS vero Abbas basilicae sancti Priuati martyris vrbis Gaballitanae, a Brunichilde Regina accersitus aduenit. Accusatus enim (vt fertur) fuerat ab Innocentio supra dictae vrbis Comite. quod scelestum aliquid effatus de regina fuisset. Sed discussis causis, cum nihil de crimine laese maiestatis conscius esset inuentus, dimissus est. Verum ubi viam carpere coepit, iterum ab antedicto Comite captus, & ad Poteconem villam deductus, multis supplicijs est affectus. Dimissusque iterum vt rediret, cum super Axonam fluum reuertentem tetendisset, iterum irruit super eum inimicus eius. Cuius vt oppressi amputatum caput in culleum oneratum lapidibus posuit, & flumini dedit, reliquum vero corpus vincum cum saxo immergiturgiti. Post dies vero paucos apparuit quibusdam pastoribus, & sic extractus a flumine, sepulturae mandatus est. Sed dum necessaria funeris pararentur, & ignoraretur a populo quis esset, praesertim cum caput truncatum non inueniretur, subito adueniens aquila leuauit culleum a fundo fluminis, & in ripa deposuit. Admirantesque qui aderant, apprehenso culleo, dum solliciter quid contineret inquirunt, caput truncati reperiunt: & sic cum reliquis artibus est sepultum. Ferunt autem lumen ibi diuinitus nunc apparere. Et si infirmus ad hunc tumulum fideliter deportatus fuerit, accepta sospitate recedit.

MAR